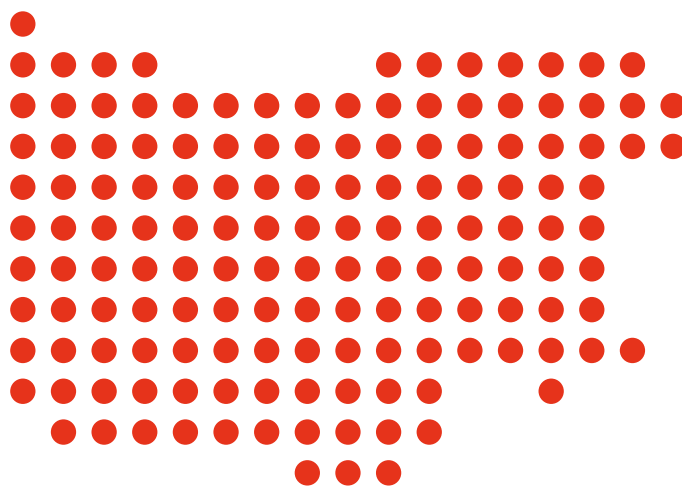

Наблюдател на социалните права

България

2021

solidar

	2018	2019	2020	ЕС-27 2020
Индекс на Джини ¹	39.6	40.8	40.0	30.1
Безработица ²	5.2%	4.2%	5.2%	6.3%
Индекс за равенство между половете ³	58.8 (2019)	59.6 (2020)	59.9 (2021)	67.9 (2020)
Бедност при работещите ⁴	10.1%	9.0%	9.7%	9.2%
Пренаселеност на жилищата ⁵	41.6%	41.1%	39.5%	15.6%
CIVICUS Наблюдател на гражданското пространство ⁶	СВИВАНЕ	СВИВАНЕ	СВИВАНЕ	N/A

Избрани индикатори за състоянието на социалните права в Европа

Липсващи данни за 2020 не са били на разположение в момента на публикуване на Наблюдателя на социалните права 2021.

Равни възможности и достъп до пазара на труда

Избухването на пандемията предизвика икономически спад в България, а мерките, предприети за намаляване на разпространението на вируса имаха тежки последици върху различни сектори и върху безработицата. През 2019, заетостта е била 71.4%, но спада до 68.1% през първото тримесечие на 2020, достигаща ниското равнище от 67.8% в началото на 2021.⁷ Нивото на безработица започва да се покачва в началото на 2020 и достига над 6% през

първото тримесечие на 2021. То все още не е възвърнало равнището си от 3.7% от преди пандемията.⁸ Още повече, че, безработицата непропорционално засяга млади хора, сред които равнището е почти 9%.⁹ Нивата на заетост при младите хора са по-ниски от тези при по-възрастното население и равнището на младежка заетост е спаднало с 2 процентни пункта от 2019 насам.

Някои съществени промени бяха

1 Евростат (2021). Коефициент на Джини за приравнен разполагаем доход: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?lang=en&dataset=ilc_di12

2 Евростат (2021). Безработица по пол и възраст: годишни данни: https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=une_rt_a&lang=en

3 Европейски институт за равенство между половете (2020). Индекс за равенство между половете: <https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2021/BG>

4 Евростат (2021). Риск от бедност при работещите: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tespm070/default/table?lang=en>

5 Евростат (2021). Пренаселеност по възраст, пол и бедност – общо население: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_lvho05a/default/table?lang=en

6 CIVICUS (2021). Наблюдател на гражданското пространство - България: <https://monitor.civicus.org/country/bulgaria/>

7 Национален статистически институт НСИ България (2021) Нива на заетост при населението на възраст 15-64 години: <https://www.nsi.bg/en/content/6481/en/node/18942>

8 Национален статистически институт НСИ България (2021) Нива на безработица при населението на възраст 15-64 години: <https://www.nsi.bg/en/content/6481/en/node/18942>

9 Eurofund (2021) Условия на живот и работа в България: <https://www.eurofound.europa.eu/country/bulgaria#key-figures>

приети през 2020 за внасяне на изменения на националния Кодекс на труда¹⁰. Както в много други европейски страни бяха въведени възможности за работа от вкъщи, наред с изменения и за по-гъвкаво работно време. Озадачаващо обаче, горната граница за извънредно работно време също беше повишена, като годишният лимит за извънредно работно време се повиши двойно от 150 на 300 часа.¹¹ Все пак, за повишение на минималната работна заплата беше настоявано от синдикати и граждански организации, като то доведе до нарастване на минималното месечно възнаграждение от 560 лв. през 2019 (€286,94), до 650 лв. през 2021 (€332).¹²

РАВЕНСТВО НА ПОЛОВЕТЕ

България все още се нарежда на последните места за равнопоставеност на половете в Европейския съюз. Европейският институт за равенство между половете отчита, че България се нарежда с 8.3 точки под средноевропейското ниво за 2020.¹³ От 2010 насам, се наблюдават някои положителни развития, но с по-бавни темпове отколкото в други страни от ЕС. Нивото на заетост Еквивалент на пълно работно време (ФТЕ) при жените се е повишило с 3 процентни пункта спрямо 2010, до 45%. Но е все още доста под нивото на заетост Еквивалент на пълно работно време (ФТЕ) при мъжете, което е 56%.¹⁴ Това намира отражение и във времето, което жените посвещават за домакинска работа и грижи, което основно остава техен ангажимент:

73% от жените съобщават, че готвят и се занимават с домакинска работа ежедневно, докато за сравнение това се отчита само при 13% от мъжете.¹⁵ Следователно има спешна нужда да се повиши представителството на жените на институционално ниво, за да се развият политики и мерки за преодоляване на тази диспропорция, както и за осигуряване на равен достъп и възможности за всички. През 2020, само 27% от членовете на българския Парламент са били жени, както и 26% от членовете на областните и общински съвети и представителите на местното самоуправление.¹⁶

Диспропорцията при половете, когато се наблюдава заетостта, често е значителна при специфични групи. Сред двойките с деца, 76% от жените участват на пазара на труда, в сравнение с 90% от мъжете. Сред младите хора, само 75% от жените участват на пазара на труда, в сравнени с 83% от мъжете. Рискът от бедност следователно остава по-висок за жените и се е повишил с 1 процентни пункта от 2010.¹⁷

През декември 2020, българското правителство приема Национална стратегия за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете.¹⁸ Основните приоритети са равенство на половете на пазара на труда, намаляване на разликите в заплащането и доходите, борба с насието и защита и подкрепа на жертвите, както и преодоляване на сексизма.¹⁹ Все пак, the Националната Стратегическа Група е скептична относно конкретните ефекти от стратегията и отблизо ще наблюдава прилагането ѝ.

10 КОДЕКС НА ТРУДА: <https://lex.bg/laws/ldoc/1594373121>

11 Eurofund (2021) Условия на живот и работа в България: <https://www.eurofound.europa.eu/country/bulgaria#background>

12 Пак там.

13 EIGE Европейски институт за равенство между половете (2020) Индекс за равенство между половете 2020 – България: file:///C:/Users/socialaffair/Downloads/20203336_mhag20002enn_002.pdf

14 EIGE Европейски институт за равенство между половете (2020) Индекс за равенство между половете 2020 – България: <https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2020/BG>

15 Пак там.

16 Пак там.

17 Пак там.

18 Министерство на отбраната (2020) Национална стратегия за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете: https://www.mod.bg/bg/doc/ravnopostavenost/20210119_National_strategy_2021-2030.pdf

19 Министерство на труда и социалната политика – Правителство на България: <https://www.mlsp.government.bg/politika-za-ravnopostavenost>

ОБРАЗОВАНИЕ

2020 и 2021 бяха трудни години както за учащите така и за учителите и всички заети в образованието, поради пандемията и мерките, предприети за ограничаване на разпространяването ѝ. Последните често налагаха **временно пълно затваряне на образователните и обучителни институции**. Училища и детски градини в България затвориха през март 2020, предизвикващи огромни последици върху учащите, а често и върху техните родители. Родителите трябваше да осигурят подходяща за обучение среда, подкрепа и дигитални пособия. В България 40% от родителите се нуждаят от подкрепа при грижите за децата им, така че да могат да ходят на работа.²⁰ Децата от семейства, живеещи в бедност, бяха най-значително засегнати от затварянето на училищата и от липсата на подкрепа за родителите им. Още повече, че **само 63% от учителите, подкрепящи деца със специални потребности работеха по време на извънредното положение,**²¹ **изоставяйки по този начин най-уязвимите учащи.** В сравнение с учебната 2016/17, броят на приетите ученици спада на всяко ниво. Най-големият спад беше в ранното детски обучение, където 9,000 деца по-малко са записани през 2021.²² Има също така нарастване на преждевременно

напускащите образованието и обучението през 2020. Делът им достигна 12.8%,²³ поставящ България на пето място в ЕС по най-голям брой преждевременно напускащи училище. Най-тревожна е статистиката за разликата между половете, показваща, че делът на преждевременно напускащите училище е с 3.5 процентни пункта по-висок при момичетата отколкото при момчетата.²⁴ Още повече, че има географски неравенства в образованието: пропорцията на преждевременно напускащите училище в селските райони е по-висока отколкото в градовете.²⁵

ДОБРА ПРАКТИКА

Лятно училище за ученици

Българската фондация “Заедно в час” организира лятна академия,²⁶ за да подпомогне учениците (от първи до дванайсети клас) да напреднат по основни предмети като български език, математика, история и точните науки. Годишната лятна академия е напълно безплатна и продължава три седмици. Националната стратегическа група оценява инициативата като много полезна в година, когато много ученици бяха пренебрегнати поради дистанционното онлайн обучение не получаваха адекватна подкрепа.

20 УНИЦЕФ (2021) Кратка оценка на въздействието на COVID-19 върху образованието в България: <https://www.unicef.org/bulgaria/en/stories/rapid-assessment-covid-19-impact-education-bulgaria>

21 Пак там.

22 Национален статистически институт на България (2021) Образование в Република България 2021: <https://www.nsi.bg/sites/default/files/files/publications/education2021.pdf>

23 Евростат (2021) Преждевременно напускащи образованието и обучението: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Early_leavers_from_education_and_training#Overview

24 Пак там.

25 Пак там.

26 Заедно в час Лятна Академия: https://zaednovchas.bg/summer_academy/

ПРИБЩАВАНЕ НА ЛИЦА, ТЪРСЕЦИ УБЕЖИЩЕ

Избухването на пандемията имаше голямо въздействие върху приема на новопристигащи в България. След обявяване на извънредно положение през март 2020, държавните граници бяха затворени, като така се ограничи потокът на мигранти в страната. Най-спорната мярка беше **преустановяването от държавата на обработката на искания за убежище**, поради което националните съдилища спряха да изпълняват процедурите си.²⁷ Още повече, въпреки извънредното положение и облекчаването на главните ограничения през май 2020, регистрацията на търсещите убежище беше възобновена едва през юни. Това кара Националната стратегическа група да потвърди убеждението си, че българското правителство не е заинтересовано за развитието на по-успешни политики по приобщаването. Вместо това то се опитва да изгради образ на страната като транзитна страна, позволяваща на хора да преминат, но без да е склонна на усилия да приеме, подкрепи и интегрира мигранти. **През**

цялата 2020, България беше обвинявана, че нарушава принципа на неотблъскване *non-refoulement principle*: Делът на отказ спрямо търсещи убежище достигна 100% за кандидатстващи от Афганистан, Мароко, Алжир, Тунис и Египет и беше много висок (96%) за тези от Пакистан и Иран.²⁸ Заедно с тази политика и докато същевременно България има Национална стратегия за интеграцията на лицата, получили международна закрила за периода 2014 до 2020,²⁹ така и никога не се прие план за действие за нейното изпълнение и не се осигури целево финансиране.³⁰ Дискусия по такава национална стратегия през 2021 не се е състояла, а в България в момента липсва гражданско обучение, езиково обучение и възможности за професионално обучение – като всичко това се счита за основополагащи стъпки при интегрирането и включването на мигрантите.³¹ По данни на офиса на ВКБООН България, националните власти в момента предоставят крайно нисък бюджет за политики по приобщаването и приемането, покриващ едва 7% от актуалните нужди.³²

27 Висш съдебен съвет (2020) Превантивни мерки срещу COVID-19, 15 March 2020: <https://bit.ly/3s1t0tk>

28 Информационна база данни AIDA (2021) Доклад за България 2020: https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2021/02/AIDA-BG_2020update.pdf

29 Национална стратегия за интеграцията на лицата, получили международна закрила в Република България (2014-2020) [National Strategy for the Integration of Beneficiaries of International Protection in Bulgaria (2014-2020)] <https://ec.europa.eu/migrant-integration/librarydoc/national-strategy-for-the-integration-of-beneficiaries-of-international-protection-in-bulgaria-2014-2020>

30 Европейска комисия (2019) Управление на интеграцията на мигранти в България: <https://ec.europa.eu/migrant-integration/governance/bulgaria>

31 Пак там.

32 ВКБООН България (2021) България Fact Sheet 2021: <https://reporting.unhcr.org/sites/default/files/Bi-annual%20fact%20sheet%202021%2002%20Bulgaria.pdf>

Социална закрила и приобщаване

Неравенството в доходите в България, измерено съгласно коефициента на Джини, се отличава като най-високото в Европейския съюз и е по-високо от това в почти всички останали страни от ОИСР.³³ Нарастващото неравенство и високите нива на бедност негативно влияят на условията за живот и принуждават младите хора да се преместват за постоянно в други европейски страни. Приобщаването също спада в българското общество, тъй като от ръста на БВП през последните години най-вече се възползваха хората с високи доходи: най-високите доходи, съставляващи 20% от всички доходи са нараснали два пъти по-бързо от останалите.³⁴ За да се благоприятства развитието на по-приобщаващо общество, са необходими по-добри политики за образование и повишаване на минималната работна заплата. **Спешни мерки са също така наложителни за изкореняване на бедността, чийто дял се увеличава в резултат на нарастващото неравенство и по последни данни обхваща 16% от населението. Социална сегрегация се наблюдава особено изразено сред по-младите и по-възрастните хора, живеещи понастоящем в бедност. В допълнение на това ромите, хората с увреждания и насяляващите селски райони са в повишен риск от бедност.³⁵ Още през 2017, Eurofund**

отбелязва в доклад, че социалната мобилност в България е крайно ниска.³⁶ Пандемията вероятно е влошила ситуацията.

Българският пазар на жилища се характеризира с ниска покупателна способност както и със пренаселеност на жилищата, която с показател от 41.1% е с повече от 24 процентни пункта по-висока от средноевропейската.³⁷ Инвестиции в инфраструктура и жилища биха подпомогнали населението да живее в по-приемливи условия и да има възможност да се фокусира върху други аспекти на живота. Материалните лишения се отразяват върху качеството на жилищните условия, които се отчитат като нискокачествени и с много ниска енергийна ефикасност.³⁸ Повече от 11% от жителите обитават домове с течаш покрив ; повече от 7% нямат баня или душ; и, най-тревожното, повече от 30% не са в състояние да поддържат дома си адекватно отопляем, което е три пъти над средноевропейското.³⁹ В допълнение, покачващите се цени на жилища и наеми, често представляват непосилно перо за домакинските доходи. Европейският индикатор “непосилни жилищни разходи” измерва процентния дял на населението, харчещо повече от 40% от нетния си разполагаем доход за осигуряване на жилище, като България има едни от

33 ОИСР (2021) Икономическа оценка – България: <https://www.oecd.org/economy/surveys/bulgaria-2021-OECD-economic-survey-overview.pdf>

34 Пак там.

35 Пак там.

36 Eurofund (2017) Социална мобилност в ЕС: <https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2017/social-mobility-in-the-eu>

37 Европейска комисия (2020) Качество на жилищата: <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/digipub/housing/bloc-1c.html?lang=en>

38 ОИСР (2021) Икономическа оценка – България: <https://www.oecd.org/economy/surveys/bulgaria-2021-OECD-economic-survey-overview.pdf>

39 Европейска комисия (2020) Качество на жилищата: <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/digipub/housing/bloc-1c.html?lang=en>

най-високите стойности, достигащи 18.5% селските райони.⁴⁰ Следователно осигуряването на жилище често е непосилно и незадоволително за висок дял от българското население. Националната стратегическа група установява, че крайно децентрализираната система предоставя компетенциите за жилищното настаняване на общините, които много се различават според разполагаемостта им със средства и фондове. По този начин не се насърчава приемането на цялостен интегриран подход за жилищно осигуряване. Според Националната стратегическа група единствената положителна политика по отношение на жилищата през 2021 е изменението в Закона за данъчно облагане на физическите лица, в който чл. 17 позволява намаляване на лихвата, заплащана за ипотечни кредити за покупка на жилище. При все това, условията са изключително стриктни и само млади (под 35 годишни) семейни хора могат да се възползват. По този начин това изменение може да се счита за дискриминационно, тъй като много български двойки – особено ЛГБТИ+ – нямат законова възможност да встъпят в брак или друг граждански съюз.

Осигуряването на достъп до здравеопазване трябва да се изведе като приоритет за България, не само заради пандемията, но и тъй като е страната, в която пациентите трябва да плащат най-висок дял в здравното осигуряване.⁴¹ Националната

стратегическа група съобщава, че въпреки че гражданите получават здравни услуги само, ако са платили социални осигуровки и са осигурени, **приблизително една втора от общата стойност на разходите за здравеопазване се заплаща от пациентите. През 2020, 15% от населението съобщава, че няма достъп до здравеопазване, а 28% не са могли да си осигурят необходимите лекарства.**⁴² Националната стратегическа група установява, че географските несъответствия все още са значителни през 2021, като малките населени места често изпитват недостиг на финансиране, необходимо за развитие на болничните и медицински услуги и инфраструктура. Една от причините е високата степен на децентрализация на системата на здравеопазване, което означава, че се получават различни заплати за една и съща работа в различните части на страната. В резултат на което, медицинските професионалисти и персонал често предпочитат да работят в големите градове, което причинява недостиг на лекари, медицински сестри и персонал в селските и по-бедните райони на страната. В допълнение НСГ се опасява, че достъпът до здравеопазване може да бъде ограничен за ЛГБТИ+ хората поради постоянната дискриминация, с която се сблъскват в България. Все пак НСГ съобщава, че няма официални данни, събирани по тази тема от властите.

40 Европейска комисия (2020) Достъпни ли са жилищата? : <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/digpub/housing/bloc-2b.html?lang=en>

41 ОИСР (2019) България Здравен профил на страната 2019 : <https://www.oecd.org/publications/bulgaria-country-health-profile-2019-34781ac1-en.htm>

42 ЕАПН (2020) Наблюдение на бедността България 2020: https://www.eapn.eu/wp-content/uploads/2020/10/EAPN-EAPN-Bulgaria-Poverty-Watch-2020_ENG-4747.pdf

ДОБРА ПРАКТИКА

Отворени врати

Две български ЛГБТИ+ организации – Билитис⁴³ и ГЛАС⁴⁴ – съвместно с други граждански организации и университети от Унгария, Испания, Полша и Италия изпълняват проекта Отворени врати.⁴⁵ Целта е да се проведат проучвателни дейности и да се предоставят обучителни възможности на здравни професионалисти, за да предоставят инклузивно и компетентно здравеопазване на ЛГБТИ+ хората. Националният доклад на Отворени врати скоро ще бъде готов и ще изследва условията за здравеопазване на ЛГБТИ+ хората. Ще се предостави преглед на правната среда и политиките, както и данни за отношението на лекарите и медицинския персонал. По проекта е изготвено Ръководство за здравни професионалисти, включващо въвеждане в ЛГБТИ+ терминологията и практически препоръки за избягване на дискриминацията и създаване на приобщаващи медицински пространства.⁴⁶

СПРАВЕДЛИВ ПРЕХОД КЪМ ПО-ЗЕЛЕНА ИКОНОМИКА

Справедливият преход продължава да бъде много дискуссионна тема в България. Страната все още е в зависимост от въглищата за приблизително 40% от ел.енергията, а въгледобивната индустрия предоставя и работни места за приблизително 15,000 души – 50,000 ако имаме предвид косвената заетост чрез дейности, свързани с въгледобива и енергията, която произвежда.⁴⁷ Съобщава се и се потвърждава от Националната стратегическа група, че несигурността относно стратегиите за справедлив преход кара работниците и местното население да бъдат неблагоприятни към оттеглянето от въгледобива и преминаването към по-устойчиви форми на енергопроизводство. Независимо от това представите на населението бавно се променят. През 2008, само 10% от хората са чували за климатични промени, а днес близо 50% са действително загрижени за това.⁴⁸ Все пак, **болшинството от респондентите на същото проучване посочват, че бедността и ниските доходи са основните им опасения за бъдещето и че същите ги възпрепятстват да се съсредоточат върху опасностите за климата.** Една от основните пречки е липсата на експертиза и стратегии за преобразуване на индустрии и преместване на работници, според данни на Националната стратегическа група.

43 Билитис България: <https://bilitis.org/2019/05/10/en-sofia-pride-sports/>

44 Фондация ГЛАС (Gays and Lesbians Accepted in Society): <https://glasfoundation.bg/en/>

45 Проект ОТВОРЕНИ ВРАТИ: <https://opendoorshhealth.eu/en/who-we-are>

46 Отворени врати (2020) ЛГБТИ ръководство за здравни професионалисти – Разтворете вратите: https://opendoorshhealth.eu/sites/default/files/attachments/opendoors_guide_en.pdf

47 WWF (2021) България на кръстопът относно въгледобива докато кметове се подготвят да се възползват от възможността за „справедлив преход“: <https://www.wwf.eu/?4750941/Bulgaria-at-coal-crossroads-as-mayors-prepare-to-seize-just-transition-opportunity>

48 WWF (2021) WWF проучване: <https://www.wwf.bg/?4161466/wwf-prouchvane-blizo-polovinata-bulgari-znyat-za-klimatich-nite-promeni>

Гражданско пространство

Националната стратегическа група отчита свиващи се възможности за гражданско пространство - наблюдение, потвърдено и от дейностите от мониторинга на CIVICUS.⁴⁹ Въпреки че правото на мирно събиране е защитено от закона, **стотици хора бяха наранени или арестувани⁵⁰ през 2020 през месеците на демонстрации и протести в София срещу правителството.** НСГ осъжда използването на сила от страна на полицейски служители както и съобщава за прилагане на лютив спрей, сълзотворен газ и водни оръдия срещу протестиращи. Правото на мирно събиране беше още повече накърнено, когато правителството целенасочено обвиняваше индивиди, идентифицирани по време на протестите и ги призоваваше пред съда с политически мотивирани обвинения.⁵¹ В допълнение, **сериозно безпокойство предизвикаха измененията в Закона за юридическите лица с нестопанска цел**, които биха причинили съответни рестрикции спрямо граждански организации. Измененията въведоха задължението за гражданските организации да декларират всичките си форми на доход над €500 евро в рамките на седем дни от получаването им. Всяко нарушение би позволило на правителството за преустанови

дейността на гражданската организация или възможността ѝ да получава финансиране.⁵² В следствие регулациите за дейността на гражданското общество станаха още по-строги и по-малко окуражителни.

Свободата на изразяване също е ограничена. През 2021, някои журналисти, разследващи корупцията на властите получиха заплахи и други форми на сплашване.⁵³ Националната стратегическа група отчита също съществени притеснения относно **липсата на прозрачност върху собствеността на медиите**, които са предмет на системен политически контрол. Репортери без граници осъдиха пренасочването от страна на правителството на европейско финансиране към определени медии без прозрачни процедури или бюджетиране.⁵⁴ В замяна медиите се очаква да публикуват и споделят положителни спрямо правителството материали, както отчита Националната стратегическа група.

49 CIVICUS (2021) България Наблюдател на страната: <https://monitor.civicus.org/updates/2021/08/26/protests-resume-ahead-snap-elections/>

50 Amnesty International (2021) Bulgaria country report: <https://www.amnesty.org/en/location/europe-and-central-asia/bulgaria/report-bulgaria/>

51 Ibid.

52 Пак там (2020) News – November 2020: <http://bcnl.org/en/news/when-will-the-controversial-proposal-to-amend-the-non-profit-legal-entities-act-be-withdrawn.html>

53 Пак там.

54 Репортери без граници (2021) България–Ограничаване свободата на словото: <https://rsf.org/en/bulgaria>

Граждански и социален диалог по националния план за възстановяване и устойчивост

Специфичните за България препоръки на Европейската комисия от миналата година⁵⁵ (в рамката на Европейския семестър), потвърдиха обхвата на географските и социални неравенства в страната и необходимостта от укрепване на социалната държава, за да се преодолеят социално-икономическите кризи, причинени от пандемията. Това би следвало да стане посредством открит процес, включващ сътрудничество с представители на гражданското общество и организирани синдикати. При все това българската Национална стратегическа група констатира, че през 2020 и 2021, Ковид-19 кризата твърде често е използвана като претекст за избягване на открити и прозрачни процедури за вземане на решение. **Нито местните, нито националните власти не се консултираха**

нито със социалните партньори, нито с гражданското общество относно мерките, предприети по време на пандемията. Освен това гражданските организации не бяха официално включени в разработването на българския национален План за възстановяване и устойчивост (НПВУ). Освен това, че правителството не взе под внимание предложенията, направени чрез онлайн отворени консултации: отчита се, че не е дадена обратна връзка по същите, включително и на такива, внесени от национални експерти.⁵⁶ НПВУ въпреки това беше внесен в Европейската комисия през октомври 2021,⁵⁷ като беше структуриран в четири раздела: Иновативна България, Зелена България, Свързана България и Справедлива България.⁵⁸

55 Европейска комисия (2020) Специфични за страната препоръки, България: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1591720629495&uri=CELEX%3A52020DC0502>

56 CEE Bankwatch Network (2021): Оценка на Българския план за възстановяване и устойчивост: <https://euagenda.eu/publications/assessment-of-bulgaria-s-recovery-and-resilience-plan>

57 Европейска комисия (2021) NextGenerationEU: България внася официално план за възстановяване и устойчивост: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_5264

58 Правителство на България (2021) План за възстановяване и устойчивост на България: https://www.nextgeneration.bg/upload/36/Bulgaria_Recovery_and_Resilience_Plan_ENG.pdf

ОТГОВОРЕН РЕДАКТОР:

Mikael Leyi

АВТОР:

Beatrice di Padua

КООРДИНАТОРИ НА ПУБЛИКАЦИЯТА:

Carlos Roldán Mejías, Giorgia Gusciglio, Martina Corti

РЕДАКТОР:

Sebastian Moffett

ПРЕВОД ОТ АНГЛИЙСКИ:

Mariela Stoyanova

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН:

Maximilian Fischer

СЪС СЪДЕЙСТВИЕТО НА:

Институт за социална интеграция
(Institute for Social Integration - ISI)

solidar

Тази публикация е създадена с финансовата подкрепа на Европейския съюз. Информацията, която се съдържа в публикацията, не отразява непременно позицията или мнението на Европейската комисия.

SOLIDAR

Avenue des Arts, 50
1000 Brussels - Belgium
+32 2 500 10 20
www.solidar.org
@SOLIDAR_EU

© SOLIDAR 2021